

Sygn. akt I ACz 2202/14

POSTANOWIENIE

Dnia 2 grudnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Robert Jurga

po rozpoznaniu w dniu 2 grudnia 2014 r. w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa T. C.

przeciwko (...) S.A. w S.

o zapłatę

na skutek zażalenia T. C. na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 22 września 2014 r. wydanego w sprawie o sygnaturze I C 1275/14 w przedmiocie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych i odmowy ustanowienia pełnomocnika z urzędu

postanawia:

oddalić zażalenie

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 22 września 2014 r., Sąd Okręgowy w Krakowie w punkcie I zwolnił powoda T. C. od kosztów sądowych w całości, w punkcie II odmówił ustanowienia dla powoda T. C. radcy prawnego z urzędu.

W uzasadnieniu rzeczonego rozstrzygnięcia, powołując się na treść art. 117 §1 i § 5 Kpc, Sąd Okręgowy w Krakowie wskazał, że w niniejszej sprawie zostało już precyzyjnie sformułowane roszczenie, zakreślona została jego podstawa faktyczna oraz przywołane zostały stosowne dowody. Sama sprawa nie jest skomplikowana ani pod względem faktycznym ani prawnym.

Argumenty te w powiązaniu z faktem działania w sprawie profesjonalnego pełnomocnika z wyboru doprowadziły Sąd Okręgowy do konstatacji o oddaleniu wniosku o ustanowienie dla T. C. pełnomocnika z urzędu.

Zażalenie na powyższe postanowienie, zaskarżając go w części dotyczącej punktu II, to jest odmowy ustanowienia pełnomocnika z urzędu, złożył działając przez profesjonalnego pełnomocnika powód - T. C..

Formułując zarzut naruszenia art. 117 § 1 Kpc, poprzez błędne przyjęcie, że w rozpatrywanej sprawie udział adwokata lub radcy prawnego nie jest potrzebny, wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia lub jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W dniu 27 października 2014 r. T. C. wypowiedział pełnomocnictwo dotychczas działającemu w sprawie pełnomocnikowi z wyboru (k. 76).

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Zażalenie T. C., jako bezzasadne nie mogło wywołać zamierzonych skutków w postaci zmiany bądź uchylenia zaskarżonego postanowienia. Podzielając i uznając za własne ustalenia dokonane przez Sąd Okręgowy, w pierwszej kolejności należy wskazać, że artykuł 117 § 5 Kpc nakazuje sądowi uwzględnienie wniosku strony o ustanowienie pełnomocnika z urzędu tylko wtedy, gdy sąd uzna, że udział adwokata lub radcy prawnego w danej sprawie jest potrzebny. Potrzeba udzielenia profesjonalnej pomocy prawnej stronie zachodzi przy tym, przede wszystkim w sytuacji, gdy strona ta jest nieporadna, przez co należy rozumieć sytuację, w której nie potrafi ona w zrozumiały i poprawny sposób przedstawić swojego stanowiska procesowego oraz nie ma podstawowej orientacji w regułach rządzących procesem cywilnym, w związku z czym nie można zasadnie oczekiwać, iż pouczenia sądu udzielane w trybie art. 5 Kpc będą wystarczające dla zapewnienia jej odpowiedniej wiedzy o możliwych i celowych czynnościach procesowych.

O potrzebie przyznania pełnomocnika z urzędu można także mówić wtedy, gdy strona wprawdzie nie jest nieporadna, jednakże sprawa ma na tyle skomplikowany pod względem prawnym lub faktycznym charakter, że jej właściwe prowadzenie wymaga pogłębionej wiedzy prawniczej. Wreszcie, potrzeba ustanowienia pełnomocnika z urzędu istnieje wtedy, gdy strona (np. ze względu na chorobę) nie jest w stanie samodzielnie prowadzić sprawy, w szczególności stawiać się na kolejne terminy rozpraw (tak też Sąd Apelacyjny w Gdańsku, postanowienie z dnia 5 czerwca 2014 r. III AUz 110/14 LEX nr 1477056). Przy tym podkreśla się, że ustanowienie pełnomocnika z urzędu winno zawierać przekonanie sądu przesądzające o celowości jego ustanowienia (art. 117 § 5 Kpc). Powyższe prowadzi zatem do konstatacji, że potrzeba ustanowienia pełnomocnika z urzędu nie zachodzi, gdy stopień skomplikowania sprawy nie przekracza umiejętności i możliwości obrony swych praw przez stronę.

Odnosząc te rozważania do rozpatrywanej sprawy należy wskazać, że w ocenie Sądu Apelacyjnego zasługuje na aprobatę podgląd wyrażony przez Sąd Okręgowy sprowadzający się do stwierdzenia, że biorąc pod uwagę stan zaawansowania rozpatrywanej sprawy, w szczególności fakt, że został w niej już sporządzony pozew, a co za tym idzie przy skonkretyzowaniu stanu faktycznego oraz powołaniu stosownych dowodów zostało zakreślone w precyzyjny sposób roszczenie, nie można skutecznie podnosić, iż rozpatrywana sprawa jest skomplikowana pod względem faktycznym bądź prawnym.

Nietrafne są argumenty skarżącego, że ze względu na charakter zgłoszonego roszczenia- zadośćuczynienie oraz fakt występowania po stronie przeciwnej podmiotu profesjonalnego - Towarzystwa (...) równość procesowa stron postępowania, a co za tym idzie kontradiktoryjność procesu, na niekorzyść powoda, zostanie zachwiana.

Skarżący zdaje się nie dostrzegać, że w świetle dyspozycji art. 117 § 5 Kpc nie jest w gruncie rzeczy istotne, czy strona dysponuje wiedzą odpowiadającą wiedzy profesjonalnego pełnomocnika. Gdyby taka miała być intencja ustawodawcy, należałoby bowiem przyjąć, że zasadą jest ustanawianie adwokata bądź radcy prawnego w każdej sprawie, skoro już z samego zawodowego charakteru ich działalności i uzyskanej wiedzy zawodowej można bez potrzeby weryfikacji tego twierdzenia założyć, że przeciętna strona nie dysponuje wiedzą prawniczą i umiejętnościami zawodowymi przeciętnego adwokata bądź radcy prawnego. Tym samym najmniejszy niedostatek tej wiedzy odnoszący się do strony procesu w porównaniu do wiedzy, którą dysponuje przeciętny profesjonalny pełnomocnik, musiałby czynić zasadnym wniosek o ustanowienie adwokata bądź radcy prawnego.

W art. 117 § 5 Kpc (abstrahując od zagadnienia możliwości poniesienia wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika) chodzi o to, czy ze względu na właściwości osobiste strony (przykładowo niezdolność do samodzielnego działania, czy nieporadność), charakter sprawy, która przecież może być skomplikowana faktycznie lub prawnie, zachodzi potrzeba działania adwokata bądź radcy prawnego w sprawie (tak też LEX nr 1437986 Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 31 stycznia 2014 r. V ACa 662/13). Nadto uwadze skarżącego umyka fakt, że obowiązek działania pełnomocnika z urzędu nie może i nie zastępuje obowiązków procesowych samej strony. To strona, jako uczestnik zdarzeń mających miejsce przed wytoczeniem powództwa, które in genere usprawiedliwiają wniesienie określonego powództwa, jest w istocie jedynym źródłem informacji o tych faktach. Podobnie jak tylko i wyłącznie strona może wskazywać na negatywne dla siebie skutki zachowania strony pozwanej w procesie (vide: LEX nr 1402881 Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 22 października 2013 r. I ACa 336/13). Właśnie z uwagi na charakter sprawy, w której w istocie chodzi

właśnie o ustalenie negatywnych przeżyć powoda i doznanej przez niego niemajątkowej szkody w postaci krzywdy objawiającej się cierpieniami fizycznymi i psychicznymi, bezpośredni udział w sprawie T. C. jest więcej niż pożądany. To właśnie bowiem powód dysponuje w najszerszym zakresie wiedzą o negatywnych skutkach zdarzenia, jakie miało miejsce w dniu 15 maja 2013 r., które wywarły wpływ na jego osobę. Skarżący winien również pamiętać o dyspozycji art. 5 Kpc. Zważywszy na charakter i stopień skomplikowania przedmiotowej sprawy, prawa powoda jako strony procesowej działającej bez profesjonalnego pełnomocnika są w wystarczającym stopniu chronione przez zapewnienie mu możliwości udzielenia przez Sąd, na każdym etapie postępowania, stosownych pouczeń. Jednocześnie powód winien mieć na uwadze, że odmowa ustanowienia pełnomocnika na obecnym etapie postępowania nie wyklucza przyznania pomocy prawnej z urzędu, gdyby w toku postępowania okazała się ona rzeczywiście konieczna, a to wobec zaistnienia nowych okoliczności.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny orzekł o oddaleniu zażalenia T. C. na podstawie art. 385 Kpc w związku z art. 397 § 2 Kpc.